

Coordinated Optimization for Sustainable Mediterranean Agroforestry with Truffles and High-Value Species (COSMOS) Projesi

COSMOS projesi (Trüf Mantarı ve Yüksek Değerli Türlerle Sürdürülebilir Akdeniz Tarımsal Ormancılığı için Koordineli Optimizasyon) resmi olarak başladı. Bu girişim, Avrupa Birliği ve katılımcı üye ülkeler tarafından desteklenen PRIMA programının (Akdeniz Bölgesinde Araştırma ve Yenilik Ortaklığı) bir parçasıdır.

Proje, Tarım Teknolojisi Araştırma Merkezi - Agrotecnio koordinasyonu ve Katalonya Orman Bilimi ve Teknoloji Merkezi (CTFC), Ruđer Bošković Enstitüsü (RBI), Hırvat Orman Araştırma Enstitüsü (CFRI), Çukurova Üniversitesi (ÇÜ), Demirsoy Tarım Ltd., Siena Üniversitesi (UNISI), Fransız Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi (CNRS), Uygulamalı Orman Biyoteknolojisi Ltd. (IDForest) ve Slovenya Ormancılık Enstitüsü ile işbirliği ile yürütülmektedir.

COSMOS projesinin ortak kurumlarının temsilcileri, projenin başlangıç toplantısı için 3 ve 4 Haziran'da İtalya'nın Siena kentinde bir araya geldi. Etkinlik sırasında katılımcılar projenin görevlerini, ortak sorumluluklarını, çalışma programını ve atılacak sonraki adımları gözden geçirdiler. Toplantıda ayrıca Il Sole di Nebbiano çiftliğindeki trüf plantasyonlarına bir saha ziyareti de yapıldı.





Projenin genel hedefi, trüf mantarlarını, tıbbi ve aromatik bitkileri, meyve ağaçlarını, üzüm bağlarını ve polinasyon ve bal üretimi için uygun bitki türlerini entegre eden yenilikçi tarımsal ormancılık stratejilerini belirlemek, optimize etmek ve bu stratejilerin benimsenmesi ve ölçeklenebilirliği önündeki mevcut engelleri aşmaktır.

Bu uluslararası işbirliği, bilgi alışverişini ve bölgesel ihtiyaçlara göre uyarlanmış araçların geliştirilmesini kolaylaştıracak ve daha dayanıklı, sürdürülebilir ve karlı bir Akdeniz tarımsal ormancılık modelinin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Projenin belirli hedefleri dört ana çalışma alanında yapılandırılmıştır:

Sürdürülebilir ve Dayanıklı Tarımsal Ormancılık Sistemleri için Yenilikçi Uygulamalar

Trüf mantarları, üzüm bağları, tıbbi ve aromatik bitkiler, meyve ağaçları ve melliferous (bal üretimi için uygun) bitki türlerine dayalı tarımsal ormancılık sistemlerini canlandırmak için uygulamalar, modeller ve stratejiler geliştirilecek ve optimize edilecektir. Ekosistem hizmetleri teşvik edilecek ve bu uygulamaların çevresel, sosyal ve ekonomik etkileri değerlendirilecektir.

Tarımsal Ormancılık Ürünleri için Pazar Erişimi ve İş Modelleri

Proje, çok çeşitli tarımsal ormancılık ürünleri için değer zincirlerini ve pazar erişimini analiz edecek ve iyileştirecektir. Trüf mantarı ve mutfak turizmi gibi ortaya çıkan fırsatlar da dahil olmak üzere sertifikasyon sistemleri, markalaşma girişimleri ve iş modelleri geliştirilecektir.

Akdeniz Tarımsal Ormancılığı İçin Düzenleyici ve Kurumsal Çerçeve

Proje, Akdeniz bölgesindeki tarımsal ormancılık uygulamalarını yöneten düzenleyici ve kurumsal çerçeveyi inceleyecek, teknik, politika ve sosyoekonomik engelleri belirleyecek ve sürdürülebilir benimsemeyi teşvik etmek için politika önerileri sunacaktır.

Tarımsal Ormancılığın Faydaları Hakkında Farkındalık ve Kapsayıcı Eğitim

Proje, kırsalda kadınların ihtiyaçlarına özel olarak uyarlanmış, cinsiyet perspektifli eğitim programları, eğitim materyalleri ve tanıtım faaliyetleri yoluyla tarımsal ormancılık sistemlerine ilişkin bilgi ve farkındalığı artırmayı amaçlamaktadır.

Proje, çeşitli bölgesel bağlamlara uyarlanmış erişilebilir eğitim materyalleri, teknik yönergeler ve gösteri etkinliklerinin oluşturulması yoluyla Akdeniz bölgesinde sürdürülebilir tarımsal ormancılık uygulamalarının daha geniş bir şekilde benimsenmesini destekleyecektir. Bu yaklaşım, tarımsal üretkenliği artırmaya, toprak sağlığını, biyolojik çeşitliliği ve ekosistem hizmetlerini iyileştirmeye ve iklim değişikliğine karşı dayanıklılığı artırmaya yardımcı olacaktır.

Proje, çeşitli bölgesel bağlamlara uyarlanmış erişilebilir eğitim materyalleri, teknik yönergeler ve gösteri etkinliklerinin oluşturulması yoluyla Akdeniz bölgesinde sürdürülebilir tarımsal ormancılık uygulamalarının daha geniş bir şekilde benimsenmesini destekleyecektir. Bu yaklaşım, tarımsal üretkenliği artırmaya, toprak sağlığını, biyolojik çeşitliliği ve ekosistem hizmetlerini iyileştirmeye ve iklim değişikliğine karşı dayanıklılığı güçlendirmeye yardımcı olacaktır.

Ayrıca, değer zincirlerinin, yenilikçi iş modellerinin ve kırsal ve mutfak turizmiyle bağlantılı yeni fırsatların geliştirilmesi, yerel toplulukların geçim kaynaklarının iyileştirilmesine katkıda bulunacaktır. Bu eylemler, kadınların aktif katılımına ve geniş bir katılımcı paydaş ağı aracılığıyla bilginin etkili bir şekilde aktarılmasına güçlü bir şekilde odaklanarak, projenin süresinin ötesinde uzun vadeli bir etki sağlayacaktır.

Süre ve Finansman

Proje, 1 Haziran 2025'ten 31 Mayıs 2028'e kadar üç yıl sürecek ve toplam 1.667.530 € bütçeye sahip olacaktır. Bu proje, Avrupa Birliği tarafından desteklenen PRIMA Programının bir parçasıdır.

Projenin Türkiye kısmı yöneticisi Çukurova Üniversitesi olup (Prof. Dr. Hatıra Taşkın), projeye Demirsoy Tarım (Emir Demirsoy) ile 2 yürütücü kuruluş olarak katılmaktadır. Çukurova Üniversitesi Bahçe Bitkileri Bölümü, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Tarım Bilimleri ve Teknoloji Fakültesi (Doç. Dr. Gökhan Baktemur, Dr. Ar. Gör. Eceme Kara) ve Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Biyoloji Bölümü (Prof. Dr. Fuat Bozok) ile işbirliği yapmaktadır.

Proje ile ilgili ayrıntılı bilgiler için:

<https://agrotecnio.org/2025/06/13/cosmos-project-begins-to-enhance-the-mediterranean-ecosystem-through-new-agroforestry-models/>

<https://blog.ctfc.cat/ca/comenca-el-projecte-cosmos-per-a-revaloritzar-lecosistema-mediterrani-amb-nous-models-agroforestals-a-partir-del-cultiu-de-la-tofona/>